

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۳۴۵ مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۸ با موضوع: «اتلاق بند ۱ نامه شماره ۵۰۱۰/۹۴/۳۵۱۸ – ۱۳۹۴/۱۰/۹ مدیرکل امور فنی بیمه شدگان سازمان تأمین اجتماعی که بیان می دارد: «در مواردی که قرارداد بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار با بازرسی در تداخل باشد، قرارداد مذکور از تاریخ شروع تداخل لغو و می بایست نسبت به حذف سوابق بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار حسب ضوابط مقرر اقدام گردد» و اتلاق بند ۲ نامه مذکور که غیرمرتبط بودن نوع فعالیت پروانه کسب با حرفه بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار را باعث حذف سوابق پرداخت حق بیمه قالیبافان در دوره اعتبار پروانه کسب اعلام کرده، ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت های تخصصی دیوان عدالت اداری – یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۸/۱۸ شماره دادنامه: ۲۳۴۵ شماره پرونده: ۹۶۰۰۴۶۰

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: خانم یاسمین عباسی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال نامه شماره ۵۰۱۰/۹۴/۳۵۱۸ – ۱۳۹۴/۱۰/۹ مدیرکل امور فنی بیمه شدگان سازمان تأمین اجتماعی

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال نامه شماره ۵۰۱۰/۹۴/۳۵۱۸ – ۱۳۹۴/۱۰/۹ مدیرکل امور فنی بیمه شدگان سازمان تأمین اجتماعی را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده است که:

" اینجانب از تاریخ ۱۳۸۸/۳/۱۳ الی اردیبهشت ۱۳۹۰ حق بیمه قالیبافان را پرداخت نمودم، سپس در اجرای قانون بیمه قالیبافان کددار (مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۲)، قرارداد خود را به بیمه قالیبافان کددار تبدیل کرده و تا تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ حق بیمه خود را به طور مرتب پرداخت نمودم. اداره کل فنی امور بیمه شدگان تأمین اجتماعی، با صدور نامه شماره ۵۰۱۰/۹۴/۳۹۱۸ (مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۹) به شعبه تأمین اجتماعی اعلام نمود چنانچه بیمه قالیبافان کددار با سوابق ناشی از لیست و بازرسی تداخل داشته باشد، سوابق قالیبافان از ابتدای تداخل، حذف و حق بیمه های پرداختی نیز به حساب درمان منظور شده و مسترد نمی گردد. اینجانب در سالهای ۱۳۸۸ الی ۱۳۹۳ به عنوان مربی بافندگی در مرکز آموزش فنی و حرفه ای به صورت پاره وقت کار می کردم و بیمه ام را به صورت پاره وقت از طرف مرکز فوق به تأمین اجتماعی پرداخت نمودم. حال دستوری که در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۹ صادر شده است، نمی تواند عطف به ماسبق شود و سابقه از ابتدای تداخل حذف گردد، لکن بیمه های اینجانب از سال ۱۳۸۸ الی ۱۳۹۵ حذف شده است.

همچنین این امر به اینجانب ابلاغ نشده که بیمه نباید تداخل داشته باشد و در صورتی که به اعتبار بیمه قالیبافان کددار برای بیمه شده دفترچه درمان صادر شده باشد، حق بیمه های پرداخت شده به حساب درمان منظور می گردد، حال آن که دفترچه درمان بیمه اینجانب از طرف همسر صادر شده و از بیمه درمان قالیبافان استفاده نشده، بنابراین ابطال نامه مورد شکایت را تقاضا دارم.

در پی اخطار رفع نقصی که برای شاکی ارسال شده بود، وی به موجب نامه مورخ ۱۳۹۸/۶/۳ به طور خلاصه اعلام کرده است که:

" ۱- قانونگذار در رابطه با افرادی که در پرداخت حق بیمه تداخل دارند اظهارنظر خاصی نکرده و از این جهت اتخاذ تصمیم معترض عنه نسبت به پرداخت حق بیمه دوم (که مقرر شده بابت بیمه درمانی بیمه شده محاسبه شود)، غیرقانونی است.

۲- طبق اصل ۴۰ قانون اساسی که هیچ کس نمی تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار غیرکند، مطابق ماده ۱ قانون مسئولیت مدنی و وفق قاعده فقهی لاضرر و لاضرار فی الاسلام، در جامعه و حکومت اسلامی باید ضرر جبران شود، بنابراین احتساب اضافه دریافتی سازمان که بابت بیمه قالیبافان دریافت نموده، باید به هر نحوی جبران شده و به صاحب آن مسترد گردد.

۳- قانونگذار در ماده ۳۴ قانون تأمین اجتماعی صرفاً موضوع تداخل را به نحو دیگری بیان کرده است و احتساب حق بیمه دوم در باب خدمات درمانی، موضوعی است سلیقه ای و برخلاف قانون.

۴- مستنداً به اصل عطف بماسبق نشدن قوانین، خواهشمند است نامه مورد شکایت را از تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۹ [از زمان تصویب] ابطال نمایید. "متن مقرره مورد شکایت به شرح زیر است:

" اداره کل تأمین اجتماعی استان

موضوع: همپوشانی بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار

سلام علیکم

احتراماً در خصوص تداخل قرارداد بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار با لیست پرداخت حق بیمه، بازرسی، پروانه کسب، کارفرمایی و قرارداد پیمان مراتب ذیل را به آگاهی می رساند:

۱- در مواردی که قرارداد بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار با لیست پرداخت حق بیمه یا بازرسی در تداخل می باشد، قرارداد مذکور از تاریخ شروع تداخل، لغو و می بایست نسبت به حذف سوابق (بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار) حسب ضوابط مقرر اقدام گردد، بدیهی است با توجه به اینکه در این گونه موارد برای بیمه شده به اعتبار پرداخت حق بیمه قالیبافان، دفاتر درمانی صادر گردیده است، حق بیمه سهم بیمه شده به عنوان حق بیمه سهم درمان منظور و از استرداد حق بیمه در وجه وی خودداری می گردد.

۲- چنانچه تداخل بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار با پروانه کسب معتبر، کارفرمایی (کارگاههای صنعتی و ...) و قرارداد پیمان باشد، واحدهای اجرایی می بایست پس از بررسی موضوع مطابق شرح ذیل اقدام نمایند:

الف - در صورتی که انعقاد قرارداد بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار قبل از صدور پروانه کسب، قرارداد پیمان و یا مجوز فعالیت کارگاه باشد، سوابق صرفاً در دوره اعتبار پروانه کسب، قرارداد پیمان یا مجوز فعالیت کارگاه حذف و مطابق مفاد بخش پایانی بند فوق اقدام می گردد.

ب - در صورتی که انعقاد قرارداد بیمه قالیبافان در دوره اعتبار پروانه کسب، قرارداد پیمان و یا مجوز فعالیت کارگاه باشد قرارداد مربوطه فاقد وجاهت قانونی بوده و می بایست علاوه بر حذف کلیه سوابق ایجادی مطابق سطر آخر بند ۱ این دستور اقدام نمود.

ج - در مواردی که نوع فعالیت پروانه کسب و یا کارگاه مرتبط با حرفه بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار باشد در صورت اشتغال کارفرما در حرفه مربوطه ادامه بیمه پردازی بلامانع می باشد. بدیهی است در صورتی که کارفرمای موصوف همزمان لیست خود را از طریق کارگاه ارسال نماید (موضوع قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط ... مصوب ۱۳۸۷/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی)، بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار از تاریخ شروع تداخل، لغو و می بایست حسب سطر آخر بند ۱ این دستور اقدام گردد.

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیرکل دفتر امور حقوقی و دعاوی سازمان تأمین اجتماعی به موجب لایحه شماره ۱۳۸۸/۵/۱۵ و ۱۳۸۸/۹/۲۲، مشمولین به دو گروه «بیمهشدگان کارگاهی» و «بیمهشدگان انفرادی» طبق قانون و آییننامه اجرایی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (مصوب ۱۳۸۸/۵/۱۵ و ۱۳۸۸/۹/۲۲)، مشمولین به دو گروه «بیمهشدگان کارگاهی» و «بیمهشدگان انفرادی» تقسیم شده‌اند. گروه اول، مشمول بند «الف» ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی بوده (و کلیه مقررات مربوط به بیمهشدگان اجباری بر آنان حاکم می‌باشد) و در رابطه با گروه دوم نیز ماده ۵ آییننامه اجرایی مقرر کرده بیمه‌شده مکلف است مبلغ حق بیمه سهم خود را از تاریخ انعقاد قرارداد بر اساس قانون اصلاح بند «ب» و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۶۵) طبق ماده ۳۹ قانون تأمین اجتماعی به سازمان پرداخت کند.شاکی نیز دارای رابطه مزدگیری و مشمول بند «الف» ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی بوده و به همین دلیل پرداخت حق بیمه به صورت انفرادی (قرارداد بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع) فاقد وجاهت قانونی و مغایر قوانین می‌باشد.

" ۱- آنچه مورد شکایت واقع شده، یک نامه اداری می‌باشد، که مشمول بند ۱ ماده ۱۲ قانون دیوان عدالت اداری نبوده و قابل رسیدگی در هیأت عمومی نیست.

۲- با توجه به اینکه طبق بند «پ» ماده ۸۰ قانون مذکور، شاکی باید قانون یا حکم شرعی که متن مورد شکایت با آن مغایرت دارد را بیان کند، ولی چنین نکرده و بنابراین شکایت قابل رد می‌باشد.

ب - دفاعیات ماهوی

۱- طبق قانون و آییننامه اجرایی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (مصوب ۱۳۸۸/۵/۱۵ و ۱۳۸۸/۹/۲۲)، مشمولین به دو گروه «بیمهشدگان کارگاهی» و «بیمهشدگان انفرادی» تقسیم شده‌اند. گروه اول، مشمول بند «الف» ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی بوده (و کلیه مقررات مربوط به بیمهشدگان اجباری بر آنان حاکم می‌باشد) و در رابطه با گروه دوم نیز ماده ۵ آییننامه اجرایی مقرر کرده بیمه‌شده مکلف است مبلغ حق بیمه سهم خود را از تاریخ انعقاد قرارداد بر اساس قانون اصلاح بند «ب» و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۶۵) طبق ماده ۳۹ قانون تأمین اجتماعی به سازمان پرداخت کند.شاکی نیز دارای رابطه مزدگیری و مشمول بند «الف» ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی بوده و به همین دلیل پرداخت حق بیمه به صورت انفرادی (قرارداد بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع) فاقد وجاهت قانونی و مغایر قوانین می‌باشد.

۲- هدف قانونگذار از تصویب قانون و آییننامه اجرایی بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان...، حمایت از شاغلان واقعی با اعمال سهم دولت در پرداخت حق بیمه بوده است. به همین منظور، بهره‌مندی از مزایای قانون قالیبافان را منوط به اشتغال در حرفه معرفی‌شده میداند؛ لیکن برخی از متقاضیان - از جمله شاکی - بدون اینکه اشتغال آنان محرز باشد، صرفاً به منظور برخورداری از ۲۰٪ کمک دولت در پرداخت حق بیمه، در زمره بیمهشدگان قرار گرفته‌اند.بنا به مراتب فوق و اینکه شاکی رابطه مزدگیری با کارفرما داشته و مشمول بند «الف» ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی می‌باشد و پرداخت حق بیمه به صورت انفرادی (قرارداد بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان...) فاقد وجاهت قانونی و مغایر قوانین می باشد، بنابراین بهره‌مندی وی از مزایای قانون قالیبافان صرفاً به منظور سوءاستفاده از قانون مزبور و برخورداری از ۲۰٪ کمک دولت در پرداخت حق بیمه می‌باشد و رد شکایت مورد استدعاست.

درخصوص ادعای شاکی مبنی بر مغایرت نامه شماره ۱۳۹۴/۱۰/۹ - ۵۰۱۰/۹۴/۳۵۱۸ مدیرکل امور فنی بیمه شدگان سازمان تأمین اجتماعی با شرع مقدس اسلام، قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره ۱۴۰۰/۲/۱۸ - ۱۰۲/۲۵۱۱۸ اعلام کرده است که:

" موضوع نامه شماره ۱۳۹۴/۱۰/۹ - ۵۰۱۰/۹۴/۳۵۱۸ اداره کل امور فنی بیمه شدگان سازمان تأمین اجتماعی در خصوص تداخل قرارداد بیمه قالیبافان با شاغلان صنایع دستی، در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۶ فقهای معظم شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که به شرح ذیل اعلام نظر می گردد: «چنانچه مصوبه موضوع شکایت مطابق مقرراتی است که بر اساس شروط قراردادی معتبر بین بیمه گر و